

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 "
 Helyben készíthető fordítva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 22 kor.
 Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hető és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség híreinek visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, november 11.

Küzelem élet-halálra.

(—a.) Egy hete tart még a vita Tisza merész indítványa felett, még csak a pártok vezérei fejtették ki álláspontjukat az indítvánnyal szemben, az obstructió még meg sem indult, már is izzó szenvedelem dul a parlamentben, személyes sértések röpködnek a levegőben, lovagias affairek, névszerinti szavazások és zárt ülések vannak napirenden.

Megindult a politikai jóslások és kombinációk áradata, melyekhez maga a kormány félhivatalosa rajzol sötét, minden remény és kilátás nélkül szűkölködő hátteret.

Felozlatással fenyegeti a képviselőházat, de határozottan kijelenti, hogy előbb keresztül kell menni a kormány által tervezett házszabály revízióinak ideiglenes vagy végleges alakjában. Azt is jelzi a félhivatalos, hogy sokáig nem várhat a kormány, hanem rövidesen döntés elé viszi a dolgot.

Ezek a tünetek komor perspektívát nyitnak meg a szemlélő előtt. Az ellenzéki táborban ugyanis ott lappang régóta az elkeseredés, melyet folyton táplál az izzó szónoklatok által felkorbácsolt szenvedélyek lángja s a Gézák és Szóts Pálok személyeskedő támadása. Az ellenzéknek java része ma is bánja a tavaszi váratlan leszerelést s örül, hogy ilyen jó

alkalmat nyújtott nekik a miniszterelnök geszti levele, mely újra egyesítette az ellenzéknek minden árnyalatát. Meg is ragadják ezt a pompás alkalmat és szervezkednek a döntő küzelemre. Addig emlegették az ellenzéki pártok koalícióját, míg most — bár eddig még szorosabban meghatározott forma nélkül — meg is valósították. Arra az esetre is biztosítani akarják magukat, ha esetleg megint kedve kerekednék Thalyiéknak — amit ugyan nem tételeznek fel — a leszerelésre. Gondoskodnak róla, hogy ne csak 15 szegény legény maradjon a küzeletéren. Nyilvántartják, nemcsak maguk közt, hanem az ellenzéki közlönyökben is, hogy kik nincsenek ott a gyűléseken. A párhüségre való hivatkozással szólítják fel tagjaikat az ülések állandó látogatására. Vigyáznak rá, nehogy valami meglepetés érje őket.

A kormány pedig idegesen készül a döntő küzelemre. Tisza kabinet kérdéssé tette a házszabály-revíziót s a napokban, mikor pártjának bejelenti a kivételes eszközöket, kimondja majd a pártkérdést is. Külön határozat nélkül is kabinet- és pártkérdés ez, sőt több életkérdés Tiszára és pártjára.

Nem azért vetette ő fel a házszabály-revíziót, mintha mostanában félt volna az obstructiótól. Most nyugodt lehetett fölöle. De jól tudta azt, hogy ha majd az ujoncz-emelés, a véderő reformja és a kiegyezés kerül napirendre, akkor majd

nem kerülheti el az obstructiót. Házszabály-revízióval pedig nemcsak ezeket kapja meg nagyobb baj nélkül, hanem beláthatatlan időre biztosítva lenne magának és pártjának uralma is.

Kétségkívül Bécsben is szívesen látnák a házszabályok ilyen forma módosítását. De azért nem Bécsből diktálták azt Tiszának. Hanem az életösztone sugta, hatalmának biztosítása parancsolta ezt neki.

Nem egy pár ártatlan házszabály paragrafus megváltoztatásáról van itt szó: élethalál küzelem ez a kormány és az ellenzék között. Ezért nem akar szóba sem állni az ellenzék, még csak bizottságot sem akar kiküldeni, azt sem kérdi Tiszától, mit akar módosítani. Tudja azt, hogy a kormánynak csak olyan módosítás kell, amivel célt érhet, amivel uralmát megsziárdíthatja, ez pedig halálos veszedelmet jelent az ellenzékre.

Ilyen nagy érdekről lévén szó előre látható, hogy mily kétségbeesett lesz ez a küzelem. Ebben a helyzetben más kormány sem igen válogatna, az erős kezű kormány pedig éppen nem fog válogatni az eszközökben. Apponyi óvása el nem hártja az erőszakos eszközök alkalmazását, melyeket már a kormány félhivatalosan is hirdet, sőt maga Tisza is kilátásba helyezett. Ez ellen az ellenzéknek sem lesz más eszköze, mint az erőszak, amelynek pusztítása parlamenti és politikai életünkben beláthatatlan.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Megalkuvás.

Írta: Szabó Ilona.

Néha elűz a lelkünk. Az elégedetlen, nyugtalan lelkünk elűz a világba. Hova, merre? az mindegy. De bolyongani messze, minél messzebb. Ez így jó minden izgalomával, fáradtságával pihentető.

És megyünk. És minél messzebb vagyunk, annál messzebb vágyunk. Így kívánja a boldogtalanságunk. Keressük a megnyugvást, a pihenést, az erőt kötelességünkhöz és sorvadunk bele. Mert a mit keresünk lázasan, fáradhatlanul kergetünk — nincs. Legalább e földi világon nincs. Tán túl, amott a rejtélyes ismeretlenségben, ott tán van. Ki tudja? . . . De messze az ut oda. Megrövidíteni meg nem lehet. Ezer apró sulyos, erős láncz fűz a rög-höz, széttörhetetlen bilincsek közt tapossuk a nehéz utat és hajszoljuk a lelkünket tovább. És látjuk, hallgatjuk a sok kicsi tragédiát.

A Tiszamentén jártam. A szép szöke Tiszamentén. Rég nem láttam az óriás szöke gyermeket. Ahogy nyugodt méltósággal megfekszik a pihenő, végtelen rónaságot, tekintélye szinte kalapot emelni kész; s hogy sima tükrén habfodroccka sem játszik, nyugodt pihenésében úgy látjuk, mint alvó, mosolyogva alvó gyer-

mekeket. Ugy elnéztem. S olyan boldognak láttam a szendergő nagy vizet.

Én meg olyan egyedül voltam. Ugy hittem, hogy az egész világon nincs más, csak én és a végtelen pusztaság. És alszik minden csak én élek és irigylem a nagy álmódásokat. Aludt a víz, aludt a rónaság, és mégis a lát-szólagos alvásában, hogy dolgozott, forrt mindenikben az élet. És ébren voltam, néztem az álmódásokat. Mi mindenre nem gondoltam a nagy némaságban? Isten tudja. Ilyesmit az ember magában sem fontol meg eléggé soha.

Lassan lépkedtem tova a süppedő parton. Vittem tovább sulyos gondolataimat, melyek eltárasztották agyvelőmet.

Nehezen váltam meg az én szép vizeimtől. Meg-megálltam. Körülnéztem. A messzeségben sok apró fehér pontoccka, kicsi tanyaházak látszottak elszórva. Elgondoltam: ezekben a csöpp fehér házikókban emberek laknak, vajjon meglegegedettek, boldogok-e? Minden nappal a már elmúlt nap ismétlődik meg; mindig ugyanez a változatlan nagy pusztaság, ez az egyhangúság nem kelt-e fel bennök vágyódásokat?

Ugy gondoltam ekkor, hogy az egyhangúság inkább megölője, mint ébresztője a vágyódásoknak, elszibbasztja, fásulttá teszi a lelket, melyben, ha ott az érzéstelen, vágytalan nyugalom, ott a boldogság is. És idegen emberektől távol, a kis család csupán magában és magának él, bántás és bántódás nélkül szép egyetértésben, ha idegen is lépi át a küszöböt, az

nem irigy szível, maró, véres szájjal jön, hanem barátságos, szíves jó szível. Arra következtettem hát, hogy a kis tanyaházak csupa boldog embereket rejtenek valójában és biztosan, ott sincsenek boldog emberek. Pedig arafelé sok boldog embert láttam. De a boldogság is sokszor hazugság.

Elértem a kocsimig. Magasan rátapadt a nedves föld czipóm talpára. Utitársam megjegyezte, hogy a chevreuse barátságba lépett a sárral.

Bosszantott ez a megjegyzés. Hát sár az? Dehogy is sár! Föld. Életet termelő, szerves, drága fekete magyar föld. És ha sárnak mondják is? — igazi magyar földből való. Az emberek mennyi hazug sarat dobnak reánk!

Mentünk már egy jó órája, de még nem voltunk sehhol.

Még mindenütt rónaság fogott körül. A rónán úgy jár az ember, mint a gyermek a szivárvánnyal. Igyekszik elérni célját s úgy tetszik, mintha az még folyton távolodnék előtte.

A távolban megsárgult, kopaszodó akác-fák között kicsi sárgaépület mutatkozott. Hogy mi lehet? — tünődtem. Tanyaház semmiesetre, hisz azt véteknek tartanak másra, mint fehérre meszelné.

Az országut széles, egyenes vonalán végigtekintve, úgy tetszett, mintha épp mellette vezetne el.

A vasuti vágány, meg a lezárt sorompó

A revízió vita első hete ezt a sötét perspektívát nyújtja azoknak, akik csak távolról szemlélik ezt az élet-halál küzdelmet.

Pártszervekedő gyűlés Margitán.

Margitán e hó 13-án a függetlenségi és 48-as párt szervekedő gyűlést tart, amelyre szombaton délben a gyorsvonattal Nagyváradon át Margitára utaznak Szatmári Mór, Bakonyi Samu, Papp Elek és Olay Lajos képviselők. A képviselők szombaton este lesznek Nagyváradon és reggel mennek Margitára a vasárnapi gyűlésre.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 11.

Elnök: Perczel Dezső.
Felolvassák a tegnapi ülés jegyzőkönyvét.

Jegyzőkönyvi vita.

Károly József: Tegnap az ülés végén a házszabályok alkalmazása tárgyában folyt vitához fel akart szólni és ezt a kérelmét a soros ellenzéki jegyző által tolmácsolatá is az elnöknek. Az elnök azonban nem csak hogy alkalmat nem adott arra, hanem a jegyzőnek kerekre megtagadta a kérelem teljesítését. Kéri a jegyzőkönyvbe ezen esetet felvétenni.

Elnök: Tiltakozik a házszabályok félremagyarázása miatt. A jegyző tényleg szólt neki, hogy Károly beszélni akar, de akkor már nagyon későn volt és azért nem engedte meg. (Helyeslés a jobboldalon.)

Károly József: A házszabályokkal igazolja, hogy az elnök tullepte a hatáskörét és kéri a jegyzőkönyv kiigazítását.

Lengyel Zoltán: A házszabályokhoz kér szót.

Károly József: Előbb én jövök. (Nagy zaj. Derűtség a jobboldalon.)

Elnök: Először a jegyzőkönyvet kell hitelesíteni, azután szabad csak a házszabályokhoz szólni.

Lengyel Zoltán: A jegyzőkönyvhöz is akar szólni. Nincs igaza az elnöknek, mikor a kép-

viselőket el akarja ütni a házszabályok biztosította jogoktól. Már pedig a házszabályokhoz való felszólalás bármikor és bárkinek meg van engedve, nem kell ehhez a Ház beleegyezését kikérni.

Elnök: Csak azt jegyzi meg, hogy Lengyel Zoltán magyarázata a permanens ülések mellett szól. (Derűtség.)

Gajári Géza: Ezt megjegyezzük magunknak. (Nagy zaj.)

Elnök: Felteszi a kérdést, mire a Ház többsége a jegyzőkönyvet eredeti szövegében hitelesíti.

Károly József: A házszabályokhoz kér szót és azt állítja, hogy a miniszterelnöknek nem volt joga tegnap felszólalni, mert e 48-iki törvények megengedik a minisztereknek ugyan bármikor felszólalhatni, de ezen jog csak olyan esetekben illeti meg a minisztereket, ha egy törvényjavaslatnak tárgyalásáról van szó. Jelen esetben pedig egy oly indítványt tárgyal a Ház, amelyet egy képviselő nyújtott be és nem képez törvényjavaslatot, amelyet a miniszterelnök tartozna megvédeni. Figyelmezteti a többséget, hogy ez törvénytelen eljárás volt és annak megtörténeke esetleges helyeslése veszedelmes precedenst alkotna.

Elnök: Bemutatja a beérkezett irományokat, amelyeket előzetes tárgyalásra a bizottsághoz utasítanak.

Ujenczjavaslatok.

Nyíry Sándor honvédelmi miniszter: Beterjeszti az 1905. évben kiállítandó ujenczok behívásának megállapításáról és azok megajánlásáról szóló két törvényjavaslatot, melyeknek a véderő bizottsághoz leendő utasítását kéri.

Vancsó Gyula az igazságügyi bizottság előadója: Beterjeszti az 1899. évi 48. t.-cz. hatályainak meghosszabításáról szóló törvényjavaslatra vonatkozó bizottsági jelentést.

Ugron János: A zárszámadási bizottság előadója: Beterjeszti a Ház pénztárának rovincsolásáról szóló bizottsági jelentést.

Maróthy László: A mentelmi bizottság előadója több képviselő mentelmi ügyére vonatkozó bizottsági jelentést terjeszt be.

Személyes kérdések.

Polónyi Géza: Tegnap Hock János egyenesen felhívta őt, hogy nyilatkozzék a választási reformra vonatkozólag a miniszterelnökkel folytatott megbeszéléséről, illetve a létrejött megállapodásról. Ki kell jelentenie, hogy semmiféle titkos megállapodás nem jött létre a mi-

niszterelnök és a függetlenségi párt megbizottai között, hanem a párt részéről kiküldött megbizottak . . .

Hentaller Lajos: Csak a maguk szakállára tárgyaltak, nem megbizásból. (Mozgás.)

Polónyi Géza: A közbeszóló képviselő is hozzájárult a megbizottak előterjesztéséhez. Tehát a megbizottak csak előzetesen tárgyaltak a miniszterelnökkel. Különb is a miniszterelnök a választási jog reformjára nem a párt megbizottaianak, hanem Kossuth Ferencz beszédére tett ígéretet, arra, hogy a választási reformot oly időben alkotja meg, hogy az új választások már az új választási törvény alapján fognak megtörténni. A miniszterelnök azt is mondotta, hogy ígérete csak abban az esetben áll fenn, ha váratlan események nem történnek s a Háznak időelőtti feloszlata szükségessé nem válik. Polónyi azt hiszi, hogy ezt a lehetőséget most szándékosan idézi elő csak hogy kibujhassék ígéretének teljesítése alól.

Apponyi Albert személyes kérdésben szólalt fel, hogy Hock János tegnapi megjegyzéseire válaszoljon. Hock tegnap említette, hogy Apponyi nem volt elég energikus Tisza kormányra jutásánál. Igaz ugyan, hogy ő nem vett részt azon a Nagy Ferencz lakásán tartott értekezleten, mely Tisza ellen irányult, de nem is vehetett részt, mert abban az időben a Ház elnöke volt és így egy politikai csoportnak tagja sem lehetett. Elismeri különben Apponyi hogy már akkor hamis szituációban volt, de hogy miért nem vonta le már akkor a helyzetből a következményeket, azt most nem akarja fejtegetni, annál kevésbé, mert akik őt ismerik, azok ugyanis meg vannak győződve jóhiszeműségéről. (Éljenzés balról.) Ő az ellenzéki politika feladatát abban látja, hogy a közvéleményben eszméket érleljen, s a meggyőződés fegyverével harcoljon s ne arra törekedjék, hogy pillanatnyi akaratát mindenáron keresztülérszokolja. (Helyeslés jobbról.) A szabadelvűpárt nem engedi, hogy az ellenzék normális viszonyok között normális feladatát teljesítse. Úszköt vetettek a parlamentbe, óriási megrázkódtatásokat idéznek el ő olyasmivel, amit kellő előzmények után simán is el lehetett volna intézni. (Zajos tetszés.)

Hock János: Fenntartja azon állítását, hogy Apponyi az oka a helyzet elmérgesedésének és ha Apponyi nem lett volna olyan lanyha. Ha Apponyinak elég energiája lett volna, akkor megbuktathatta volna a szabadelvűpártból idejekoráni kilépésével Tisza István miniszterelnököt. (Nagy taps.) Akkor Apponyi meg-

végre felvilágosítottak, hogy egy szerény kis tanyai állomás csalogatott bennünket.

A vonat még nem jött be. Tovább nem mehettünk, hát beszálltam. A vágányon három bekészített vagon állott. A kis sárga épület előtt az akácfa tövében kerek virággyacskákban elszáradt, szálnalmas maradványai a gyönyörű, a pompázatos nyárnak. Ember sehol.

A vonat lütyülésére kijött az irodából egy férfi, karján a szolgálati szallaggal. Elsétált a vagonok mellett és várta a beérkező gyorsvonatot.

Magas volt, izmosnak, erőteljesnek látszott. De csak látszott. Valójában ernyed, petyhüdt izma, kifáradt, kimerült, erőtlen ember volt. Fásult és kedvetlen. Mint egy sokat használt, kijátszott és elkoptatott zongora, melyet valamikor híres szép asszonyok elbűvölő hangon szólaltattak meg, de már úgy elnyűtt, hogy a »boczi boczi tarkát.« is bajos rajta játszani.

Miután hátratett kezekkel, közönyösen nézte a kupék ablakából kitekintőket. A kis vicinális utasai láthatólag nem érdekelték, egyformának, megszokottnak látta, mint a változatlan számú személykocsikat.

Egyik ablakból egy végtelenül bájos és szép finom leányfej tekintett ki. Mosolygott derűsen, édesen. Fiatal, ragyogó szemei nem látták az ősz, neki tavasza volt. Az őszi nap-sugár beragyogta édes arcát; visszamosolygott reá.

A fáradt, blazirt ősz ember még hideg

közönynyel állt a lehullott száraz levelek szőnyegén, üres tekintettel nézve a távozó vonat után.

A lesárgult akáczelevek, mintha megrázták volna a fát, hal-an zörögve, sűrűn hullottak alá a mozdulatlanul álló, lehorgasztott fejű emberre. Hullottak lágy zizzenéssel, sűrűn, szaporán, mintha befedni, eltemetni akarták volna egészen.

Halk zizegésük, mint fájó sirám, panaszos mély sóhaj ütődött füleimbe. A mosolygó leányfő még mindig kitekintett s e megható őszi képre árnyat láttam átsuhanni derűs és szép vonásain.

Engem is meghatott és lehangolt. Épp indulni akartam, vittem a lelkemben megrögzött képet, ahogy a tavasz rámosolyog az őszre s ez fáradtan, szinte gunyosan, visszanéz reá, mintha mondaná: idejutsz te is. De egy sebesen vágató hintó pillanatra lekötött. Egy asszony ugrott ki belőle elegáns öltözetben kövér, piros arcán közönséges mosoly viritott, mely azonban igen bájos, s amennyire erejéből kellett, hódító akart lenni.

A vonat után kérdezősködött. Ehhez készítette ki nagyszabásu mosolyát, ami sajnos, kárba veszett. Ez az ember sokat és nagyot veszthetett. Ennek már ez asszony mosolya sem kell.

Engem azonban ő nagysága előtt és helyett a hintója elé fogott mesés négy szürke sokkal jobban lebilincsel. Fejedelmi állatok ilyenek még a Tiszaparton se teremnek. A Stefania-

uton, vagy a Ringstrassén lehet látni e fajtkat, ott is keveset.

Ujra benne voltunk a végtelen rónaságba. Az előbbiekre gondoltam. Ráértem. Az őszre, a fáradt emberre, ki sokat és szépen élhetett, viharokat és verőfényes boldogságokat. Sokat szeretett és sokat megcsalt, őt is szerették és bizton őt is kijátszották . . . A nagy hullámokra merészen rávitt kis sajkáját aztán valami irtalmatlan vihar összezsuzta s őt magát is összeroncsovalva e lakatlan pusztaságba vetette. S most itt az ősz.

Utítársam tán gondolatomat kísérette. Asszonyi szokás szerint mindent tudott. Mivelhogy bárhova s bármerre rejti el az ember lelke derűjét avagy lelkének fájó sebeit, kiszedi, kikutatják belőle titkát, még holta után is . . . Elmondta hát, hogy ez utolsó, végzetes zátonyra kerülése az volt, hogy elszóktesse a felebbvalója feleségét. Ebben nem az volt a bűn, hogy asszonyt szóktetett, s hogy a más asszonyát, — ez sűrű eset volt — hanem, hogy a felebbvalója feleségét szóktette el. Hosszas huza-vona, sok megszegényítés után bűneinek büntetésül idedobták e lakatlan pusztaságba. Felesége pedig, a sokat elnéző, mindent eltűrő hűséges felesége ennél a szomorú határkőnél egy szomorú, gyászos követ dugott a földbe: a saját sirkövét. Erőszakosan dobta el magától az életet, mely neki gyötrelmet s töviseket adott. Már elvesztette lelkierőjét az élet kegyetlenségével való további megalkuváshoz.

akadályozhatta volna a nemzeti jogokat feladónak győzelmét, pedig minden nemzeti jog feladás hazaárulás.

Elnök: Rendreutasítja.

Horváth: Igaza van, hazaáruló.

Elnök: Őt is rendreutasítja.

Olay: Akár mit csinál mégis igaza van! Hazaárulók!

Elnök: Olayt is rendreutasítja.

Hock János: A budapesti bikaviadaloknak azért nem volt sikerük, mert voltak ugyan díszes toreadorok és megvadult bikák és elég izgató jelenetek, de mindenki tudta, hogy a toreadorok a bikát nem fogják leszúrni. Az olyan ellenzék, amely csak arra való, hogy a kormányt támadja, de meg nem buktatja, az nem ellenzék és ő nem hajlandó az ő spádáját dísznek tartogatni. (Zajos tetszés a baloldalon.)

Elnök: Visszautasítja azokat a vádakot, a melyeket ellene felhoztak és tiltakozik ellene hogy őt bármelyik oldalról terrorizálni lehetne.

Napirend szerint következik a

házzsabályrevízió

tárgyában beadott indítvány folytatólagos tárgyalása.

A tenkei követ szűzbeszéde.

Bernát Lajos: A revízió ellen szólalt fel. A képviselő ur most beszélt először és mindenki csodálkozva nézte az ismeretlen alakot. A folyosón tréfásan azt beszélték, hogy talán nem is képviselő, mert eddig még soha nem látták.

Ennek ellenében azonban konstatálnunk kell, hogy igen tartalmas, és szép beszédet mondott.

Utánna gróf *Batthyány* Tivadar beszélt.

Rámutat beszédében, hogy mi nem törődünk a bécsi Reichsrathal, ez kormányát biztatja a házzsabályrevízió keresztülvitelére. Az osztrák lapok is erről cikkeznek. (Zaj, felkiáltások a szélsőbaloldalon: az osztrák érdekek kívánják a revíziót!) Beszéde végén visszautasítja a miniszterelnök javaslatát.

Ülés vége két órakor.

A keletázsiai háború.

Az oroszok kivonulása Port-Arthurból.

London, nov. 11. Port-Arthurból, a városból az oroszok kivonultak, az egész város lakatlan, a japánok azonban nem vonulhatnak be, mert az erődök tüzelése ezt nem engedi meg. Nogi tábornok és Stössel tábornok már a békefeltételekről tárgyalnak. Arról van szó, hogy az oroszok megadják magukat, ha a japánok biztosítják, hogy a kikötőben lévő orosz hajók kimehetnek, mely esetben a hajókat az oroszok egy semleges kikötőben leszerelnék. Ez által az oroszok nagy vagyont takarítanak meg. Ha a japánok nem fogadják el ezt a feltételt, Stössel a hajókat felrobbantja. A bombázás különbe folyton tart. Az oroszok a liaotesani erődökben igen tartják magukat, a japánok most minden erejüket ez ellen koncentrálják. Ha a japánok Stössel feltételeit nem fogadják el, még hetekig eltarthat, a míg a várat a japánok beveszik.

Az orosz hajók elleni támadás.

London, nov. 11. A Daily Telegraphnak jelentik Tiencsinből tegnapi kelettel: A portarturi kikötőben lévő orosz hajók a japánok folytonos tüzelése miatt kénytelenek horgonyzó helyüket folyton változtatni. A hajóhad újabb kitérését várják. Ugyanez a lap jelenti Oku tábornok főhadiszállásáról kilenczedikéről: Az oroszok különböző erős támadásokat intéztek Labutura és Lihusinpura, de nagy veszteségekkel visszaverték őket. Ezeket a helyeket a tüzerek összelőtték.

Elfogott hivatalos táviratvivők.

London, nov. 11. A Daily Telegraph jelenti Csifuból tegnapi: Egy japán torpedónaszád egy Port-Arthurból Csifuba utban lévő dsunkán elfogott két kínait és egy hindut, kiknél hivatalos táviratok voltak. A Szunglsunan erősség orosz védői 160 volt és számuk felnyire apadt le.

Hajók érkezése a Szuda-öbölbe.

London, nov. 11. Tegnapi kínai Lloyd hir szerint öt czirkáló, nyolcz torpedóuzó és hét szállító gőzös érkezett a Szuda-öbölbe. Valamennyi a balti hajóhadhoz tartozik.

Ujabb tárgyalás Port-Arthur feladása ügyében.

London, nov. 11. A Morningpost jelenti Sanghaiból tegnapi: Itt az hírlik, hogy a japánok újabb tárgyalást kezdtek Port-Arthurral a vár feladása végett. Az erősség még el van látva élelmiszerekkel, — de nincsen vize.

Hajók utja.

London, nov. 11. A Reuter-ügynökség jelenti Káneából tegnapi: A Sziszojveliki orosz sorhajó és két czirkáló az önkéntes hajóhad egy gőzösével és az Ozinia szállítóhajóval tegnap a Szuda-öbölbe érkeztek. Ugyanennek a lapnak jelentik Konstantinápolyból tegnapi kelettel, hogy a Kiev nevű gőzös, mely az orosz önkéntesi hajóhadhoz tartozik, ma a Boszporuson átvonult.

A hulli eset

Pétervár, november 11. Alexejev helytartó nem a téli palotában szállott, mint ahogy először jelentették, hanem egy szállóban.

A hulli eset dolgában szervezett vizsgálóbizottság tagjaivá kinevezték Stenger alezredest, a tengerészetügyi miniszterium tudományos osztályának vezetőjét, Volkov hadnagyot és Mandelstsan, a konstantinápolyi orosz nagykövetség második dragománját. Kaulbars tábornoknak Kelet-Ázsiába való utazását elhalasztották a czár visszatéréséig.

A czár szemléje.

Szuvalki, november 11. Miklós czár ideérkezett és csapatszemlét tartott. Ezután az udvari vonaton reggeli volt, a melyre hivatalos volt a czárral egyidőben ideérkezett német küldöttség.

Két nap múlva a városban szembejött rám a tanyai állomáson megcsodált négy szürke. Benn ült a hintóban a kövéres, ékesen kiöltözött asszony is, de ez igazán csak olyan mellékes volt nekem, mint amily mellékesen és véletlenül ő kerülhetett a hintóba. Elhizott, széles mosolylyal nézett át hozzánk Villogó szemei világosan látszottak mondani: Lám ez az enyém!

Helyt adtam a hivalkodásnak, amennyiben sajnos nekem még csak egy játéklóvam sincs. Azonban hát vendéglátóm tüzes feketéi sem kis kutyák!

Ekkor mellette ült egy szikár, nem szép, de érdekes arcú férfi is. Röpket tekintet elég volt azon meggyőződésre, hogy ezen emberpár nem szereti egymást.

Hogy kik voltak eziránt nem is érdeklődtem. Az embert elfoglalja a maga ezer baja s kedve sincs, ideje sincs a mások kilétével, boldog vagy boldogtalanságával törődni.

A négy szürke kísértett. Hol itt, hol ott láttam. De szívesen láttam. És boszantott, hogy soha még kérdést se tettem rájuk. Egy nagyobb szabású bucsuvacsorán végtére megismerkedtem a nemes állatok biográfiájával.

Szopora beszédü vidéki asszonyok s hasonló tulajdonságoktól ékes férfiak, mindannyian fiatalok s a házasetlet csecsemő korában levők, a szerelemről s ennek kellékeiről beszélgettek — diszkréciómentesen. Nevetve évődtek, csipdesték, ugratták egymást, mint boldog emberek szokták.

Rettenő komoly tárgyalásba voltam mé-

lyedve egy sok világot bejárt sulyos agyvelejű emberrel, lekötött társalgása, ügyet se vettem a gondtalan, vidám csevegésre. Párszor mégis megütötte fületem a négy szürke meglepetése. Kezdtém sejteni, ha ilyen sikamlós megjegyzések szállonganak nyomukban: a szép állatoknak multja van.

Multja és pedig szép multja. Amennyiben hercegnői istállóban ringott bölcsőjük. S miután fényes neveléssel kiléptek az életbeszerepőknek aranyos hintóba, előkelő sétányokon, előkelő módon megfelelték, egy hihetetlen forró s gyönyörteljes óra emlékére és díjazására a tiszamenti városka egyszerű istállójába degradáltak. Óriási esés. De se szó, se beszéd menni kellett.

Mikor az első kettő megérkezett — így mondták az asszonyok — a hat hónapos asszonyka lázongott, rémes jelenetet komédiázott, még meg is akarta magát ölni, vagy mi az ördög. De még se tette. Az ura czinikikus és hideg, számító beszéde kijózanította. Csepet sem ijedt meg. Üzleti hangon szólott a göröcsökben vonagló asszonykához.

„Hát ha jobbnak találja úgy — mondta — ám tegye. De ostobaság. Éppen, hogy csinál egy kis komédiát. Mit ér vele? Nekem hiányom nem lesz: feleséget úgy is kapok. Nyugodjék meg. A kenyérkereső én vagyok. A jólétéről is gondoskodom. Hogyan, miképen, az mellékes, az az én dolgom. Fő, hogy megértsük egymást, hiányozni nem fog semmije. A magáé vagyok, maga az enyém. Jól fog élni, néha oda lesz k pár napig, mi esetleg bele-

egyezése nélkül is megtörténnek. Ha okosan beleilleszkedik a helyzetbe, én mondom, irigylés tárgya lesz.”

A férfit szépszavunak nevezték. Elragadóan tudott a szószékről beszélni, sirtak a falak, a kövek és az ablakok, nemcsak az öreg nénikék.

E czinikus-szavaival nem könnyeket fakasztott, hanem könnyeket törölt. Ha a szavak kiméletlenek és ridegek voltak, a hangban volt a büverő, mely az asszony szándékát és érzéseit megmástitotta. A hang kellemé, hajlékonysága, sokszínűsége a szó élességét meglágyította, ridegségét meleggé, vonzóvá tette, rutságát megszépítette.

Mikor az asszony megtörölte szemeit, e mozdulattal már elkészítette lelkében a körülményekkel, a szennyekkel való megalkuvást az egész életre. És úgy találta, nem is oly nehéz lekenyerezni a lelkiismeretet, mint első oktalan s hiábavaló lázongásában hitte volt.

A második, két szürkét már ő kívánta az előbbi, kettő mellé. Ilyen árva mért ne járhatna négyesfogaton? És ebben igaza volt. Hogy az ura mindhosszabb ideig maradt távol, az ha előbb szokatlan is volt, utóbb nem is érintette. Fő, hogy az erszény duzzadt s a jólét nőtt. Utóvégre is mindig akadnak unatkozó emberek, kik, ha véletlenül boldog henyeségben ásitó asszonyokra akadnak, kész örömmel osztják meg velök az unatkozást. Így aztán nem hiányzik semmi. Kész a boldogság.

Amit elvégre nem irigyelünk, s amiért senkit el nem ítéltünk. Mert hiszen mindenki

Fegyverszünetkérés.

Budapest, nov. 11. (Saját tud. táv.) Londonból az a hír érkezik Budapestre, hogy Stössel tábornok fegyverszünetet kért, a port-arthuri ostrom vezetőjétől, Nogi japán tábornoktól. Nogi azt felelte, előbb tanácskozni fog a tisztjeivel.

A japánok téli barakot építenek.

Budapest, nov. 11. (Saj. tud. táv.) A japánok téli barakokat építenek Port-Arthur körül, amiből az következtethető, hogy a harc soká fog tartani.

Angol hajó kibérelése.

Budapest, nov. 11. (Saját tud. táv.) Az oroszok egy angol hajót béreltek föl, amelynek 23.000 ágyugolyót kell szállítani Port-Arthurba. Egy millió rubelt tűztek ki jutalmul, ha ez sikerül.

Hírek Port-Arthurból.

Budapest, nov. 11. (Saját tud. táv.) Port-Arthurban a kórházak zsufolva vannak sebesültekkel. Az elesettek javarésze eltemetetlenül hever. Port-Arthurban az elfogott japán kémeket az oroszok irgalmatlanul fölakasztják elrettentő példaul.

Alexejev fogadtatása Pétervárott.

Budapest, nov. 11. (Saját tud. táv.) Pétervárról jelentik, hogy Alexejev helytartót az állomáson megérkeztekor beláthatatlan tömeg nagy ellentünetéssel fogadta úgy, hogy a helytartó sietve volt kénytelen kocsira szállani s gyorsan elhajlatni.

UJDONSÁGOK.

* **Ujabb családok a vámoknál.** A városi hidvámoknál előfordult újabb visszaélések és családokról már tegnap megemlékeztünk A

ugy hiteti el magával és úgy beszél be magának a boldogságot, amint legjobban sikerül. S mert mindenki oly mohón markolna bele, néha szenny is tapad hozzá.

Pirosra nyíllott arccsal, egymás szájából szedve ki a szót beszéltek a tüzes szemű, szaporabeszédű asszonyok és hasonló tulajdonságoktól ékes férfiak. Ugy látszott szívesen, gyönyörködve — tán némi irigységgel is — bonczolgatták a dolgot, s hogy hosszú időre állandó kedves s megnövekedő témája a kis városkának.

A kézcsokot mégis nem szívesen s bizonyos undorral említették meg. A köszönő, hódoló, alázatos kézcsokot, melyet ez asszony kitartójának jótékony got hintő kezeire adott — az egész város szemeláttára, mikor mint a szépszavu ember buzgólkodására meg lakított — «szeretet» jótékonyági egylet védnöknője, az egylet megnyitási ünnepélyén, védangyalként megjelent. Azért utat s alkalmat kellett nyitni ő fenségének a tiszamenti kis városkában való időnkénti tartózkodásra. A lakosoknak pedig ujjongani a magas patrónusnak.

A tiszták és erkölcsösök. — mondták az ideális asszonyok — kik a tisztességtelenségre nem ismernek megalkuvást, távol maradtak az ünnepségtől s bezárták szobáik ajtaját.

Én mégis inkább a négy szürkét sajnáltam. Mert részükről tán nagyobb megalkuvás kellett ahhoz, hogy a sima faburkolat helyett sarat tapossanak, mint a másik részről, ki a sáros gyalogjáróról az országuton járó hintóban felkerülvén, benne kényelmesen s gögösön elnyulva a sarat kerülgető tisztességes bolondokat neveti.

vizsgálat során hét esetben lett megállapítva, hogy már egyszer kiadott jegyet árusítottak el a hidvamosok a Szent László-hidnál. A vá-mok felügyeletével megbízott gazdasági tanács-nok azonnal jelentést és előterjesztést tett a polgármesternek a két hűtlen vámos elbocsá-tása iránt.

* **A költségvetés a pénzügyi bizottság előtt.** Nagyvárad város pénzügyi szakbizottsága kedden, november 15-én délután 3 órakor ülést tart. Ez alkalommal nagy érdekű ügyben, a jövő évi költségvetés felett fognak tanácskozni.

* **Becsületsértési per Zana ellen.** A városi tisztviselők drágasági pótléka ellen Zana Ágoston is felebbezést adott be s felebbezésében azzal vádolta a főbb tisztviselőket, hogy a városi pénztárnál előfordult szabálytalanságot igyekezik eltussolni. Nagyvárad város tanácsa megbizta Dus László főügyészt, hogy indítson rágalmozási és becsületsértési párt ezért Zana Ágoston ellen. Megjegyzendő, hogy a felebbezést Zanán kívül még többen is aláírták. A kihallgatásra Máthé Kálmán bíró úgy Zanát, mint a többi aláírókat megidézte. A kihallgatáson Zana Ágoston kijelentette, hogy a többi aláíró ártatlan az egész dologban s ő vállalja magára a felelősséget, mert ő írta az egész felebbezést, a többinek nem volt tudomása a sértésről. A tárgyalás nem lett most megtartva, hanem csak nyolcz nap múlva; addig beszerzi a bíró a felebbezés másolatát s Zanának is lesz ideje bizonyítékait beszerezni, amelyekre a sértő kifejezéseket alapította.

* **Ösztöndíj elaggott polgároknak.** A kultuszminiszter pályázatot hirdet a megüresedett Széchenyi-Kollonits-féle alapítványokra. Összesen 50 alapítványi hely üresedett meg, egyenkint évi 126 koronával. Az ösztöndíjak elnyeréséért kizárólag római kath. elaggottak folyamodhatnak s előnyben részesülnek, akik nemesek s a tanügy terén szolgáltak. A kérvények az illetékes egyházi főhatóság, tehát nálunk a r. kath. püspökség útján a vall. és közoktatásügyi miniszterhez intézendők.

* **Uj katakombák.** Rómában Marucchi Horác a vatikáni régiségi muzeum igazgatója, 13 század óta eltűnt katakombát fedett fel. Domitilla katakombája ez sz. Felix és Adactus bazilikájával. Ebből a katakombából tovább hatolva reményli Marucchi felfedezhetni a katakombák legrégebb, legbecesebb legprimitívebb részét, azt a kis földalatti templomot, a hol maga szent Péter tanította az első keresztény hiveket.

* **A. D. K. E. sorsjátéka** Lukács László pénzügyminiszter a »Dunántúli Közművelődési Egyesület« hazafias céljainak előmozdítására tárgysorsjátékot engedélyezett, s a kultur-egyesület irodája (Budapest VIII. Rökk Szilárd-utca 2 sz.) ma bocsátotta ki a sorsjegyeket, melyek az ország minden részében 1 koronáért vásárolhatók. A sorsjáték főnyereménye 30,000 kor. s 1284 össznyeremény fog kisorsoltatni 60,000 kor. értékben. Budapest, 1904. november hó 1. Széll Kálmán diszelnök, Pallavicini Ede ögróf elnök, Rákosi Jenő másodelnök.

* **Katonai gyilkosság a fővárosban.** Tegnap reggel a Mester-utca és Soroksári-ut között levő huszárkasznnya mögött egy munkáskülsőjű 38—40 évesnek látszó férfit halva találtak. Az esetet bejelentették a főkapitányságnak, honnan néhány detektívvel, a központi ügyeletes, Németh Balázs segédfogalmazó ment ki a tett színhelyére. Megállapították, hogy a munkást kardvágásokkal ölték meg, valósággal összekaszabolták és hogy a gyilkosságot huszárok követték el, mert a vérnyomok a hul-

lától a kasznnya udvarába vezettek. A meggyilkolt személyazonosságát mindeddig nem lehetett megállapítani, de annyi már kiderült, hogy az éjjel 10—12 huszárból álló részeg csoport duhajkodva és lármázva jött haza és előzőleg a katonák az utcáról orditozást és jajgatást hallottak. Az esetről jelentést tettek a térparancsnokságnak, ahonnan most indult ki egy vizsgálóbizottság, melyben a rendőrség is résztvesz. Azt hiszik, hogy a tetteseket, akik részegségükben követhették el a gyilkosságot és tizenöt helyen vágták meg a szerencsétlen áldozatot, nem lesz nehéz kikutatni, mert a kasznnyában tudják, hogy abban az időben részegen hazajött csoportban, kik voltak jelen.

* **Visszautasított kisasszonyok.** Még az ősön történt, hogy Berzeviczy miniszter kitiltotta az egyetemről a diplomára vágyó kisasszonyok egy részét. Most szegénykék deputációztak, hogy ne til'sa el őket a miniszter a boldogulástól. Ma jött meg a válasz. A miniszter a kérvények közül öt bölcsésznt és három orvos kisasszonyt visszautasított. Most a király elé járulnak kegyelemért.

* **Letartóztatott betörők.** Pompás fogáshoz juttatta a véletlen a debreczeni rendőrséget. Két vakmerő betörő került ugyanis hurokra: Török Imre 28 és Mátyás Vilmos 34 éves faczér pinczerek, a kik egész sereg betöréses lopást követtek el Debreczenben, Nagyváradon és a környékén. Török, aki több debreczeni üzletben főpinczérkedett, már 8 hónapi börtönt is ült. — Ez év szeptember havában ismerkedett meg egymással a két jómadár Nagyváradon. Faczér volt mindakettő és pénzetlen. A »működésüket« ott is kezdték meg. Betörték a nagyvárad »Kis pipa« vendéglőbe és Fodor főpinczér 160 koronáját lopták el. A pénzen megosztottak és elváltak. Török Nagyváradról Székelyhidra ment, Mátyás pedig állást keresett, de 8 nap múlva, miután Török levélben értesítette, Mátyást, aki állást nem kapott, Székelyhidra utazott. Ott találkozott és onnan jöttek Debreczenbe. Innét elutaztak Máramaros-Szigetre. Nagy-Károlyba s még több városba, de mivel a kasszák megfurasáshoz nem volt alkalmas eszközüik, visszatértek Debreczenbe, szerszámokat bevásárolni. Nem volt azonban elég pénzüik s így néhány helyen betörést követték el. A rendőrség azonban elcsipte őket.

* **Letört bimbó.** Mély gyász érte Pocsaj községben Peley Józsefet és nejét. Kis leánykájuk: Jolánka, nyolcz éves korában elhunyt. Temetése nagy részvét mellett tegnap délután ment végbe.

* **Gróf Dégenfeld Imréről.** A szerencsétlen sorsu Dégenfeld Imre gróf állapota úgy látszik, reménytelen. A gróf egyik testileki jó barátja Taxis herczeg így nyilatkozott a gróf betegségeéről:

— Szegény Imre barátom, aligha kerül ki a szanatóriumból.

Beszéltem egy orvosával az azt mondja, hogy a morfium élvezetről négy hónap alatt szoktathatják le, de az sem segít rajta, mert az agya van megtámadva. Nem valószínű, hogy meggyógyul.

* **Van szerencsém a n. é. közönség** szives tudomására hozni, hogy a körösparti vendéglőmben, melyet a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg rendeztem be. Jó ételekről és kitűnő italokról gondoskodva van. Minden este elsőrendű cigány zene, friss csapolású Dreher sör, zóna reggelik, hideg és meleg ételek minden időben pontos kiszolgálás és olcsó árak mellett kaphatók. Nyári és téli kényelmes fedet helyiségeim módot nyújtanak a legkényesebb igényeket kielégítenem. Midőn ezt a n. é. közönségnek b. tudomására hozom azon szerény óhajomnak adok kifejezést, hogy úgy mint a jelenben, a jövőben is minél számosabb b. látogatósaikkal engem továbbra is megtisztelni sziveskedjenek. Kiváló tisztelettel Szabó Gyula, vendéglős. Abonensek felvételnek.

Az újonnan átalakított

és megnagyobbított áruházamban
Egy pár női (kalucsni) sár cipő
2 kor. 40 fill.
Egy pár finom férfi sár cipő
dupla kéreg és dupla talppal
4 koronáért

— egyedül —

REICHARD áruháza
cézgnél Főutcán kapható.

Ugyanott raktáron vannak
már a legdivatosabb

őszi és téli KALAPOK,
eredeti AMERIKAI CZIPÓK, téli
KESZTYŰK, alsó ruhák és férfi
FEHÉRNEMŰEK

melyek szintén legolcsóbb
árban árusítatnak.

REICHARD-áruháza

Fő-utca.

x Klein Menyhért előnyösen ismert fiatal kereskedő Szt. László téren a (holdas templom mellett) egy gondosan összeállított rőtös és divatúru üzletet nyit, melyet az itteni piacon eltöltött 12 évi tapasztalatok alapján rendez be. Bizalomkeltő ezen önnállósítás már azért is, mert nem hirdeti azon folyton hangoztatott, de a valóságnak meg nem felelő reklám árakat, hanem miként értesülünk, csak is elsőrendű gyáraktól beszerzett jóminőségű árukat bocsájt a már töle megszokott szolid árakban a közönség rendelkezésére.

x Sétahangverseny. A *Kereskedelmi Csarnok* dísztermében ismét kezdetét veszi az uri körökben annyira kedvelt sétahangverseny, melyet a 37-ik gyalog zred 45 tagból álló zenekara rendez, az első sétahangverseny folyó hó 13-án, **vasárnap délután lesz.** Buffet és uzsonna felszolgálásáról gondoskodva van. Belépti-díj 50 fillér.

x Ritka kedvező alkalom kínálkozik igen tisztelt olvasóinknak, kézműáru szükségletét beszerezni. A közkedveltségnek örvendő s általános solidságáról s jó és finom áruiról elismert *Wallerstein Fülöp és fiai* cég más vállalat miatt hatóságilag engedélyezett végeladást csinál, s az egész raktár készletét, gyári áron alól kiárusítja. Saját érdekében felhívjuk ez uton is t. olvasóink figyelmét erre a ritka kedvező alkalomra.

IRODALOM.

Párbajellenes irodalom. Mig nálunk a párbajellenes szövetség eddig csak a magasabb korosztályok közt hódított, addig külföldön már a társadalmak maguk mozgolódnak. S mig nálunk a párbajellenes irodalom egy Condanhove-fordításban, meg egy csomó hirlapi cikkben merül ki, addig külföldön egy párbajellenes irodalom van. A legújabb termékeket, mint már említettük, Bourbon herczeg megküldötte dr. *Hoványi Gyula* jogtanárnak. Curt Müller Moloch-Ehre című művében fejtegetéseit a legkiáltóbb párbajesetekhez fűzve adja elő. *Czernin* Rudolf gróf 150 oldalas nagy tanulmányban foglalkozik a párbajkérdéssel. Van külön mű a diákok számára, arról, hogy miként lehetne körülbelül a párbajt kiköszö-

bölni? *Liepmann* egyetemi tanár azt követeli, hogy a megsértett becsület helyreállításának mindenekelőtt más módját adjuk meg a párbaj helyett, adjuk meg a társadalmi szervezkedésben. Legérdekesebb egy nyugalmazott ezredes, *Percsevics* Ferencz nyilatkozata, a ki »Elégtétel, becsület és bátorság az igazság fényében« című művében a párbajt a modern kultúra trónjára tolaikodott sátnak nevezi, mely ellen Szent György módjára küzdenünk kell. Egy ezredes szavai! Ugyanő idézi az osztrák honvédelmi miniszter szavait: »A hadsereg bizonynyal nem lesz a párbajellenes mozgalomnak ellensége, sőt azt csak üdvözölheti és támogatja.«

Nálunk pedig azalatt vigan párbajoznak tovább s adják a jó példát maguk a törvényhozók.

Keresztény Magyar Ifjuság. A kath egyetemi ifjuság ezen élénken szerkesztett lapjának 26. száma is megjelent gazdag tartalommal. Trentó diákjairól ír (s.), melyben a fajszeretetet ajánlja a diákság figyelmébe. Poós Miklós cikkezik továbbá a feminizmus csődjéről s Marton Jenő az olasz diákzavargásokról. Különösen érdekes Egyetemi élet s Irodalom rovaton, mely utóbbiban Sas szól hozzá élvezetes sorokban a »Diák élet« előadásához. Eleven a tárczája Gyulustól és a »Salamander« című német diák leírás (d.)-től. Többi rovatai, a hírek, sport, vers (Milbich) és a hivatalos értesítő melyben a főiskolai ifjuság köreiről értesít s nem kevésbé tartalmasak, mint a »Magyar Diákok a Kaukuzusban« című utelírás képekkel. A csakhamar közkedvelté vált lap 10 naponként jelenik meg 16 oldal terjedelemben, illusztrálva. Előfizetési ára félévre 4 kor. Diákok félárt fizetnek. Megrendelhető: Budapest, VIII. Üllői-ut 22. Ajánljuk az egész keresztény magyarság figyelmébe.

SZINHÁZ.**Heti műsor:**

Szombat: A bajusz.

Vasárnap: Dunanan apó és fia utazása.

Bánk-bán. Részben új szereposztásban láttuk a legjobb magyar tragédiát; részben előnyös is volt a változtatás. *Szerémi* Gizella Gertrudisa minden tekintetben olyan alakítás, a melyet élvezni lehet. Erővel, művészettel teljes. *Klenovics* (Bánk) érdekes változásokat mutatott be: monológjait tökéletesen kidolgozta, mig a párbeszédekben benne hagyta a hideg darabosságot. Ez bizony fölötté egyenetlenné tette előadását. *Tihanyi*-nak megvan a tehetsége Tiborcshoz, legalább így hisszük róla, de ezuttal fölöslegesnek vélte szerepével behatóbban foglalkozni s egyes igen hatásos részleteket könnyelműen elnagyolt, elejtett. Pedig Bánk-bánkban minden jelenetet művészileg ki kell dolgozni. A közönség úgy szólván betűről-betűre ismeri s nem lehet másként érdeklődést kelteni az előadás iránt, mint csak művészileg gondos kidolgozással. (Ez szól *Klenovics* páros jeleneteire is.) *Baracsi* Rózsi kedvessége és tehetsége megint sikert teremtett neki. — *Sümegei* azonban hiába sejteti mindig megjelenésekor, hogy előnyös külsejéről rendületlenül meg van győződve, szerepéhez (Ottó) gyengének bizonyult. A közönség a játékot nézi, csak azután a játszót, ha nem hölgy. Sőt néha még a kor is.

A többi szerep a régi jó kezekben volt.

—r.

Ifjusági előadások a színházban.

Az elmúlt évben két előadás volt a színházban, a középiskolai tanulók részére. A színházigazgatóval kötött szerződésben havonta egy ifjusági előadás tartására van kötelezve a színházigazgató.

Ezeknek az előadásoknak a célja közismeretű. Megakarják ismertetni a tanuló ifjussággal a magyar szini irodalom remekeit és a külföldi klasszikusokat. Főrészt azokat a szindarabokat, amelyek az irodalom tanításánál is szóbajönnek.

Az ifjusági előadások gyakoribb s állandó jellegű rendezésének módozatai felett tanácskozott tegnap az az értekezlet, amelyet a színházi bizottság elnöke hívott egybe.

Dr. *Hoványi Géza* elnöklete alatt jelen voltak az értekezleten Rimler Károly polgármester Novotny S. Alfonz főgymnásiumi, Stauber József főreáliskolai, dr. Kovács S. János felső kereskedelmi iskolai, Vinkler Lajos polgári fiu és özv. Rechtené Bauer Zsófia polgári leányiskolai igazgatók, Palotás Fausztin tanár-százados, a honvéd hadapródiskola képviselőjében, továbbá *Vasady* Lajos kir. tanfelügyelő, a sajtó képviselői és *Juricskay Barna* jegyző.

Hosszabb beadványban ösmerteti az igazgató az ifjusági előadások célját, a beosztási tervet.

Elnök azt óhajtaná, hogy Szigligeti egyik kitűnő darabjával, a Trónkeresőkkel ujjtsák meg az ifjusági előadások sorozatát.

Ezután egyenkint szólaltak fel az iskolák igazgatói az árak alacsonyra szabása miatt, de főként azt vitatták, hogy kivihető és czélszerű-e, ha az előadásokat megelőzőleg a színpadról a darabot ismertető magyarázatot tartanak az ifjúsághoz. Egyesek azt tartják czélszerűbbnek, ha az ifjuság már az iskolában vagy az irodalom tanároktól, vagy az ifjusági önképzőkörökben nyernek előzetes tájékozást az előadandó darabról. Ezt a kérdést rábízták az iskolák vezetőseire. *Somogyi* Károly színházigazgató a helyi árak megállapítását a színházi biz. elnökével és a polgármesterrel együtt óhajta megállapítani. Már most kijelenti, hogy a lehető minimumra hajlandó e kérdésben lemenni.

Végül az előadandó darabokra nézve a következőkben állapodtak meg: novemberben Trónkeresők Szigligetitől; decemberben Csongor és Tünde Kisfaludy Károlytól és Bánkban Katona Józseftől; januárban Coriolanus. Shakespeáre-től és Szökött katona Szigligetitől; februárban Ember tragédiája, Madachtól és Széchy Mária, Dóczy Lajostól; márcziusban Himfy dalai Bergzik Árpádtól és Cifra nyomorúság, Csiky Gergelytől; áprilisban Szigetvári vértanúk, Jókaitól.

Somogyi Károly kijelentette, hogy azon szegény tanulók részére, akik nem fizethetnek belépti díjat s az iskolaigazgatók által ajánlatnak, ingyen belépti jegyeket ad ki.

Azok a szülők, akik az előadásokon részt akarnak venni, a jegyet az iskolaigazgatók utján kaphatják meg.

Az előadások mindig csütörtökön délután 3 órakor kezdődnek.

A bajusz. Verő György nagyszerű énekes darabja kerül ma színre a Szigligeti színházban elsőrangú szereposztásban. A főszerepeket Garzó Adél, Benkő Jolán, Agnelly Irén, Baracsi Rózsi, Horváth Kálmán, Bognár János, Szathmáry Árpád stb. játsszák.

A vasárnapi előadások. Holnap, vasárnap két előadás lesz a Szigligeti-színházban. Délután 3 órakor félhelyárak mellett színre kerül a »Gyurkovits lányok« Herczegh Ferencz pompás vígjátéka, este rendez helyi árak mellett »Dunanan apó és fia utazása« nagy sikerrel felújított operett. Mindét vasárnapi előadásra már ma délután 3 órától lehet jegyeket előre váltani.

TÁVIRATOK.

Királyunk Roosevelthez.

Budapest, nov. 11. (Saj. tud. táv.)
Ő Főlsége Rooseveltnek megleghangu táviratban gratulált az észak-amerikai köztársaság elnökévé újból oly fényes eredményekkel történt megválasztásához.

A Ház folyosójáról.

Budapest, nov. 11. (Saj. tud. táv.)
A képviselőház folyosóján állandóan jószolgatták a politikusok a helyzet kialakulását s a kritikus pillanatok közelgését. Tisza miniszterelnök 1 órakor kijött a folyosóra s ott Andrássy Gyulával tárgyalt, majd Khuen-Héderváryval. Andrássy pedig Wekerlét vette körül s vele konferált. A folyosón s a Házban hirtelen, hogy Andrássy béke-akciót indít. Ez a hír azonban csak kering határozatlan formában.

Apponyi interpellációja.

Budapest, nov. 11. (Saj. tud. táv.)
Apponyi Albert gróf a ma szombati ülésen terjeszti elő interpellációját a miniszterelnökhöz az Egyesült-Államok által indított újabb békekongresszus tartására irányuló mozgalom tárgyában.

Kossuth beszámolója.

Budapest, nov. 11. (Saj. tud. táv.)
Kossuth Ferencz szombaton tartja beszámolóját kerületében, Czegléden, melyre a pártvezért hívei közül sokan lekísérik. Kossuth beszámolójában ismertetni fogja a helyzetelet és a maga s pártja álláspontját a miniszterelnök nagy vihart keltett indítványával szemben.

Fényes László fölmentése.

Budapest, nov. 11. (Saját tud. távirata.)
A clopy-hadi parancs kiadása idejében Fényes László »Nemzet parancs« cz. alatt izgató cikket írt. A kir. ügyészség büntető eljárást indított a cikk szerzője ellen. A tárgyalást ma tartották meg, Zsitvay elnöklete alatt. Fényes védője dr Bródy Ernő volt. Fényest fölmentették.

A Kossuth-párt értekezlete.

Budapest, nov. 11. (Saját tud. táv.)
A függetlenségi Kossuth-párt ma este 6 órakor Kossuth Ferencz elnöklete alatt népes gyűlést tartott. — Kossuth Ferencz üdvözlő s kitérőre buzdító szavai után Lukács Gyula bemutatta a körmendi kerület üdvözlő táviratát. Kossuth ezután kijelentette, hogy a gyűlést azért hívta egybe, hogy a párt további magatartása felől tanácskozzanak. Felkérte Kubikot, tegyen jelentést a vitarendező bizottság eddigi működéséről. Kubik jelenti, hogy pártjuk részéről eddig négy szónok vett részt a vitában, de kívánatos, hogy többen jelentkezzenek szólásra, ami meg is fog történni. Tudomásul vették.

Ezután több képviselő terjesztett elő javaslatot. Ezek közt legfontosabb Hentalleré A választói jognak a nőkre való kiterjesztését is kéri.

Veres József szerint, addig, míg a férfiakra nem terjesztik ki, felesleges a nőkre való kiterjesztést bolygatni. Lukács, Nessi pártolják a javaslatot.

Végül Kossuth Ferencz elnök állott fel szólásra s mert tekintettel arra, hogy több irányú javaslat adatott be, szükségesnek tartja kijelenteni, hogy a párt minden tagjának jogában van bármilyen javaslatot benyújtani, ha az nincs ellenlétben az alkotmány szellemével. Ezzel az ülés véget ért.

Krügert királyt megillető pompával temetik.

Budapest, nov. 11. (Saját tud. távirata.)
Krüger tetemeit a Fokvárosban, Praetoriában helyezik örök nyugalomra. Eduárd angol király elrendeli, hogy a halottat hozzá méltó módon, üdvözlésekkel, szóval királyt megillető pompával temessék el.

Megszökött végrehajtó.

Szatmár, nov. 11. (Saját tud. távirat.)
Bodor Károly végrehajtó megszökött. Kiderült, hogy egy pár ezer koronát sikkasztott a mivel Amerika felé vette útját. Körözik.

Havazás.

Szatmár, nov. 11. (Saját tud. távirata.)
Szatmár környékén nagy hó esett.

A Syveton-féle támadás.

Páris, nov. 11. Jolliot vizsgálóbíró ma kihallgatta André tábornok hadügyminisztert a Syveton-féle támadásra vonatkozólag. A miniszter kijelentette, hogy a Syveton ellen emelt vádját fenntartja, majd előadta az egész esetet és megjegyezte, hogy a durva eljárás következtében okozott idegmegrázkódtatás következtében kissé gyöngéledett.

A skiernieviczei császártalálkozás.

Berlin, nov. 11. Berliini politikai körökben erősen tarja magát a hír, hogy Vilmos császár és Miklós czár Skiernieviceben találkozni fognak. Határozott czáfolat eddig nem jelent meg. Az orosz czár rendkívüli értékes ajándékot hoz magával, olyanokat, amilyeneket uralkodók szoktak uralkodóknak adni.

NYILTTÉR.

Zala Ferencz és Társa

megnagyobbított áruházában

Főutca és Bémer-tér.

Legnagyobb választék:
a legujabb uri kalapok,
cipők és fehéreneműekben, folytonos
ujdonságok nyakkendők
és sportcikkben.
LOVACRIN
mesés hatású hajnövesztőszer
főraktára.

Dániai bőrkabátok.

Dániai bőrkabátok.

Őszi idényre!

Női és férfi LISSÉ CZIPÓK már 9 kor-ért is kaphatók.

A világhírű **KOBRAK** fele budapesti kézimunka és Amerikai cipő-ujdonságok nagy raktára!

Kitűnő minőségű női-, férfi-, és gyermek, CZIPÓK óriási választékban

feltűnő olcsó árak mellett csak

Aranyi Albert

czipőáruházában szerezhetők be
Nagyvárad, Fő utca (Ólary melletti.)

Kérem a pontos címre figyelni

Kitűnő minőségű férfi és fiú **CSIZMÁK** óriási választékban

Telefonszám 512

REGÉNYCSARNOK.

Egy kis hazugságért.

Némethöl: Nelly.

11

»És mi volna ez a forrás?«

»A szeretet — « válaszolt egész egyszerűen Edit.

»A szeretet? — Miféle szeretet?«

»De Egon, hogy tudsz ilyet még kérdeznit? A szeretet első sorban Isten iránt, azután meg — te irántad.«

»Én irántam? . . . ismétlé lassan . . . én irántam?« Olyan hihetetlenül tette fel ezt a kérdést, hogy Editnek igazán nem kis fájdalmat okozott.

»Egon, mondd csak — kérdezte Edit reszkető, félénk hangon — hát tudnál kétkedni ezen, a mit mondtam?« Sötét szemében annyi fájdalom volt e kérdéssel, hogy Egon is mélyen át érezte.

»Nem, nem édesem! légy nyugodt — « sietett a válasszal Egon, megragadva nővére kezét és a magába szoritva. »Nem akartalak megszorítani. De lásd gyermekem, én már csak ilyen mogorva bizalmatlan ficzkó vagyok, a ki a hitig nehezen tud felemelkedni. Nem tudom hinni, hogy legyen valaki széles e világon, a ki engem önmagamért szeretni tudna. Szeretni nem csak üres, semmit mondó szavakkal és érzelmekkel, hanem önzetlen, odaadó, magáról megfeledkező szeretettel, a melyik még áldozatra is képes, a melyik a szükség napjaiban is megmarad. Tudom jól, hogy ilyen szeretetre nem vagyok ám méltó; épen ennek a tudata az, ami ebbeli hitemet már rég alapjában meg-ingatta.«

Egon gróf nagyon komolyan beszélt. Szavain azonban át rezgett az a melegség, a mely azt sejteti a hallgatóval, hogy igen mély, igen meleg érzelmekre képes ez a büszke, rideg külsejű, mindenkitől tarózkodó várur. Edit elhallgatott. Lelkében annak az estének képe ujjult fel, a mikor a kis kápolnában esküvel kötötte le magát az égnek egy nagy áldozatra: életemet adom lelke megmentéséért. Szabad lenne talán most ezt kimondania, hogy szíve mélyén a legnagyobb önfeláldozásra is kész volt? Nem. Ezek csak szavak volnának, Egonnak azonban ennél több kell, tetteket kell látnia, a szavaknak bizonyára most sem hinne. — Ennyi azonban mégis kiszaladt ajkain: »Egon, nekem sem hiszsz? — Bátyja rá tekintett arra a tiszta, kedves, kissé halvány arcra, mely kérdőleg nézett rá? Kinek lehetne hinni, ha

ezeknek a tiszta szeretetre méltó szemeknek sem?

»Hogyne, hogyne édesem!« — válaszolt szokalanul ellágyult hangon. »Te vagy az én egyetlenem, az én királyi Eszterem, a kire nézve semmitéle szabály, semmi kijelentésem nem áll, s nem is fog állani soha. Órizd meg ezt a nagy szeretet nekem, mert én nem tudnám most már ezt nélkülözni soha. De — hirtelen közbeszakítva más tárgyról kezdett beszélni — te kis varázsló, micsoda eszményi világba vezettél engem, pedig egészen másért kerestelek fel. Bucsuzni akartam tőled, köszönni, mert Leuken bárónak azt ígértem, hogy ma este nála fogok tölteni egy órát.«

»Azt gondolod, hogy majd későn találász haza jönni?«

»Meglehet édesem, hogy kissé későn. Tudod ma születése napját ünnepli, s egy kis társaságot hívott össze ebből az alkalomból. Ilyenkor aztán rendesen nem lehet mindjárt szabadulni. De légy nyugodtan, holnap aztán egész nap melletted maradok.

Még néhány szeretetteljes szót váltott a két testvér azután Egon lóra ült. Még egy köszöntést intve nővérének, eltűnt egy fordulatnál szeme elől. Edit még egy ideig nézett utána, aztán visszatért előbbi helyére, összeszedte kézimunkáját. »Milyen jó, — így mondogatta magában, — milyen nemes gondolkozásu lelke mélyén! Ha lelke virágainak nem kellene az igaz hit világát nélkülözniük! — Még egyszer fogadalmat tett, felajánlotta magát, csak lelkének a kegyelem világító sugarát megszerzhesse.

Másnap még elég kora reggel volt mikor a fiatal grófnő már felkelt és reggeliző szobájukba ment. Az volt a szokása, hogy előzőleg a szolgaszemélyzet eljárását ellenőrzi, még mielőtt testvére kijönne közéjük. Így, sok kellemetlenségnek vet'e már elejét. Ma szokatlanul korán hallotta már bátyja ismerős lépteit. Eléje akart sietni, mire már az ajtó nagy gyorsasággal feltárult, s egészen halványan, zavartan állt előtte Egon gróf.

»Az Istenért, Egon, mi történt veled?« sikoltott ijedten a fiatal leány. Ilyennek még sohasem látta bátyját. Az a fájdalmas sejtélem fogta el lelkét, — hogy itt valami nagy szerencsétlenség történt Erre vonatkozólag siettetta a felvilágosítást,

»Edit, — kiáltotta a gróf a heves telindulás hangján — neked kell engem megmentened. Figyelj rám!«

Ezután gyors lélegzetre elmondta a történeteket. Tegnap este egy kis szó vitája volt neki egy fiatal, heveskedő, kissé arrogáns földsurral; a vita hevében mind a két fél kölcsönösen sértő szavakkal illette egymást. Erre a gróf a társaságot mindjárt elhagyta ezekkel a szavakkal: »majd fogok tudni magamnak elégtételt szerezni!« Ma, a kora hajnali órákban ezt a földesurat meglőve találták meg az erdőben. A hatóság részéről Leuken báró kastélyában jegyzőkönyvet vettek fel a tényállásról. Minden gyanu Hohenstein grófra irányul, azért kastélyában mindjárt megjelennek a hatóság megbízottjai. Egy gyorsfutár ép az imént hozta ezt az értesítést Leuken bárótól.

»Most tehát — így fejezte be az elbeszélését a gróf — abban a veszedelemben forgok, hogy letartóztatnak, mint a kire a gyilkosság gyanuja esik. Ilyen gyalázatot nem fogok tudni élni soha! Nem, nem! Ez borzalmasabb, mint a halál!« Az iszonyat kifejezése ült arcán, ezt fejezte ki taglejtésesen is.

Edit csaknem megmeredve állott előtte. Tudta nagyon jól, hogy ez a csapás mélyen megalázza, a földre sújtja a büszke grófot, a kinek eddig a legkisebb becstelenség sem fért még nevéhez. Megmérgezi ez egész életét. Hogy tesrvérét akárki gyilkosnak gondolhatná, az Editnek eszébe sem jutott, ezt egyenesen lehetetlennek hitte. De maga a gyanu, a fogóság, a kihallgatás, — már ez magában borzasztó. »De mit tegyünk?« tört ki kebléből aggodalmasan a kérdés.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Mikor alkalmazzuk rozs alá a szuperfoszfátot? A szuperfoszfát teljes hatása csak azon esetben érvényesülhet, ha meg adjuk az ehhez okvetlenül szükséges feltételeket. Legelső és legfontosabb feltétel a kellő időben való kiszórás. Őszi vetéseknél minden esetben a vető-szántás előtt kell kiszórni, mert így körülbelül középnyúl alászántva a legmegfelelőbb mélységbe kerül s a talajban jól elszórván a legteljesebb mérvben érvényre juthat. Attól nem kell félni, hogy a téli nedvesség folytán veszendőbe megy, mert a talaj a foszforosavat igen jól absorbeálja. Gyakori hiba az, hogy későn alkalmazzák vetés után, pláne tavasszal, mely esetben egyáltalán nem lehet csodálkozni azon, ha termést fokozó hatása csekély, mert később szóratván ki, nem oldódhatik fel teljesen. — Ujabbban a szuperfoszfátot tavaszok alá is őszzel alkalmazzák és állítólag így sokkal szebb eredmények érhetők el. Rózsa alá kat. holdanként 150—200 kg. szükséges. A kiszórásnál igen ügyelni kell arra, hogy az a talajon egyenletesen legyen elosztva.

Pótlóvak vásárlása. A cs. és kir. szejedi 2 sz. lószorozó bizottság f. hó 15-én reggel 7 órától 1/2 9 óráig a cs. és kir. huszár lakatnyája melletti térségen pótlóvakat fog vásárolni, míg az érdekelteket lótenyésztőket azzal értesitem, hogy a mennyiben katonai célokra megtehető és eladásra szánt lovaik lennének, azokat a jelzett helyre vezessék elő. Nagyvárad 1904. november hó 9-én. *Darvassy Lajos* k. ü. tanácsos.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, nov. 11.

Buza apr.-re	— — — —	10.15
Buza okt.	— — — —	8.75
Rózsa apr.-re	— — — —	7.92
Tengeri májusra 1905.	— — — —	7.40
Zab okt. re	— — — —	7.35
Repeze aug.-ra	— — — —	11.20

Értéktözsde.

Budapest, nov. 11.

Os-rákhitelrészvény	— — — —	10.15
Magyar hitelrészvény	— — — —	786.—
Leszámi oló bank	— — — —	463.—
Rimamurányi	— — — —	530.—
Oszták-m. államvasuti részvény	— — — —	644.—
Közuti vasút	— — — —	584.—
Városi villamos vasút	— — — —	344.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1904. nov. 11.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — —	119.75
Magyar koronajárdék 4%	— — — —	98.10
Magyar koronajárdék 3 1/2%	— — — —	.89
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — —	98.10
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — — —	98.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	— — — —	20.9—
Titza-szab. és szejedi sorsjegy-kölcsön	— — — —	16.2
Oszták járdék papírban	— — — —	99.50
Oszták járdék ezüstben	— — — —	100.—
Oszták járdék aranyban	— — — —	119.50
Oszták korona járdék	— — — —	99.75
1860. oszt. államsorsjegyek	— — — —	154.75
Oszták magyar bankrészvény	— — — —	16.30
Magyar hitelbank részvény	— — — —	792.—
Oszták hitelbank intézeti részvény	— — — —	672.25
Oszták-magyar államvasuti részvény	— — — —	653.—
20 frankos arany (Napolendor)	— — — —	19.06
Német birodalmi márka	— — — —	117.65

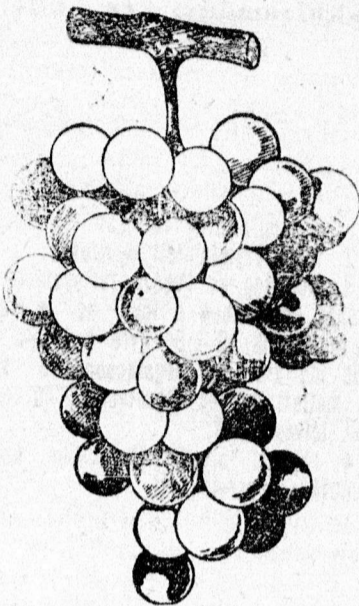
London vista	— — — — —	239.50
Páris vista	— — — — —	95.30
20 márkás arany	— — — — —	23.50

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

«Milleniumtelep» Nagyösz.

Legelőcsöbbsárak!

Legelőcsöbbsárak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélylyel és állami felügyelet mellett létesült.

Hirdetések felvételnek a legjutányosabb árban e lap kiadóhivatalában.

Meghívó.

A Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság 1904. évi november hó 26-án délután 5 órakor a saját helyiségeibe (Lévai-palota)

rendkívüli közgyűlést

tart a melyre a részvényeseket meghívja.

A rendkívüli közgyűlés tárgya: Az igazgatóság javaslata az alaptőke felemelése iránt.

Tisztelettel

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

11 §. A részvényeseket a társaság ügyében megillető jogokat a részvényesek a közgyűlésen gyakorolják, melyek minden a gyűlés megelőző nap déli 12 órájáig a pénztárnál összes meg le nem járt szelvényével együtt betett részvények tulajdona egy szavazatra jogosít.

14 §. A rendkívüli közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, ki részvényeit legalább négy héttel előbb nevére átírta.

Olcso kölcsön.

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utca 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl-féle ház, szemben a Rimanóczy szállodával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzpiac terén banktisztviselői és 12 éven át volt takarékpénztári titkári állásomban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képviselője alapján:

1. leszámítottak váltókat;
2. folyó számlahitelt nyújtatok;
3. Jelzálog és hosszú törlesztéses kölcsönöket (melyekben a tőke és kamat is benn foglaltatik) 10—50 évre a lehető legrövidebb idő alatt és legalacsonyabb kamatlább mellett minden előzetes díj és költség nélkül folyósítottak;
4. régebbi tarozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel cserélek fel.

Mindentéle kölcsön ügyletben szívesen állok rendelkezésére és minden díjazás nélkül szolgálak felvilágosítással, utbaigazítással délelőtt 9—12-ig. d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár.

Telefon 424 szám 930.

Eladó gázmotor.

Egy jókarban levő, jelenleg is működő 2 lóerejű

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

„Nagyváradai Hitelbank“

részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatlább és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölcsönöket nyújt,

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölcsönkérő részről hiteles

telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozsu kölcsönöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os** kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Az igazgatóság.

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Részvénytőkéje teljesen befizetett félmillió kor.

Betéteket elfogad előnyös feltételek mellett könyvecskékre vagy folyószámlára.

Leszámított magán- és üzleti-váltókat a legmérsékeltőbb kamatlább alkalmazása mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra **zálogkölcsön** vagy **folyó számla** alakjában.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapírokat és bevált értékpapírszelvényeket és sorsolt értékeket.

Kézi zálogosztályában (Kossuth Lajos-utca 4 sz. földszint) pénz előleget nyújt **arany és ezüst tárgyakra** valamint **mindennemű ingóságokra** a törvény által megszabott kamat mellett

Rövid vagy hosszabb lejáratu közönséges vagy törlesztéses jelzálog

kölcsönöket nyújt

ház és földbirtokokra

esetleg drága kamatozása kölcsönöket convertál 500 koronától kezdve 10—50 évi visszafizetésre a legolcsóbb kamat és tőketörlesztési hányad

mellett, gyors lebonyolítással.

881

HOFFER BERTALAN PAPLANGYÁRA.

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca, Adorján ház.

Minthogy más vállalat miatt

paplangyáramat felosztatom,

a raktáron levő összes **KÉSZ PAPLANOK**, Cachmir kelmék, szines glottok, schiffonok, maradék kelmék stb, minden elfogadható áron elárusíttatnak.

Berendezés és gépek olcsón eladók. **HOFFER BERTALAN**

Helyiség átadó.

paplangyára

Szilágyi Dezső-utca. (Adorján ház).